

Referentiepersoon geestelijke gezondheidszorg bij volwassenen en ouderen

Datum

Titel

di. 20 **Inleiding in de geestelijke gezondheidszorg**

jan. Docenten: Ines Van Hoof

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens de inleiding op de geestelijke gezondheidszorg werp je een blik op het concept 'mens'. Hoe zijn we opgebouwd, hoe leven we in onze huidige maatschappij, waar ligt de grens tussen ziekte en gezondheid, ...

Hoe komt het dat je het gevoel hebt dat je de laatste jaren meer geconfronteerd wordt met zorgontvangers met psychische lijden?

di. 20 **Zelfzorg: op date met jezelf**

jan. Docenten: Ines Van Hoof

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Mens zijn draait rond het 'in verbinding staan met anderen'. Dit is het meest helende in ons leven en datgene dat ons als mens onbewust stuurt.

In de zorg voor mensen met een psychische kwetsbaarheid streven we steeds naar het maken en/of herstellen van deze diep menselijke verbinding. Dit is de essentie van goede zorg.

Je kan pas met anderen in verbinding treden wanneer je in verbinding staat met *je-zelf*. Wie ben jij? Wat drijft jou in je leven (innerlijk kompas) en wat is je missie (levensdoel). Wat is hierbij je kracht en je uitdaging?

Deze namiddag treden we in verbinding met onszelf. Je maakt je innerlijk kompas op (waarden en normen die je drijven) en toetst je levensmissie af aan je huidige koers.

Je staat stil bij jouw krachten en uitdagingen in de zorg. Bij wat jou veerkrachtig en weerbaar kan maken. Een verhaal dat je verder brengt naar burn-out preventie, naar de grens waar jouw persoonlijke psychische hygiëne, zelfzorg, zorg voor anderen en ethiek elkaar ontmoeten.

di. 3 **Sociale kaart: voordeur van de ggz**

feb. Docenten: Ines Van Hoof

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Je staat stil bij de huidige wereld van de geestelijke gezondheidszorg, trends en toekomstplannen. Hiernaast ga je ook actief aan de slag met de voordeur en mogelijkheden van de geestelijke gezondheidszorg bij jou in de buurt te vinden. Je brengt je eigen *sociale kaart*, in kaart.

Datum**Titel**

di. 3 **Omgaan met moeilijk gedrag**

feb. Docenten: Ines Van Hoof

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept moeilijk gedrag.

Wanneer ervaar jij gedrag als moeilijk en waarom ervaar je dit zo?

Je maakt kennis met verschillende functies, noden en behoeften die achter gedrag schuilgaan.

Je verkent manieren om op een authentieke manier in verbinding te treden met je zorgontvanger die onbegrepen gedrag stelt.

di. 24 **Psychische impact van een verouderend lichaam/brein tot dementie en delier**

feb. Docenten: Els Miechielsen

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Deze dag ligt onze focus op wat er gebeurt bij veroudering van ons lichaam en dus ook wat er tussen onze oren zit (ons brein)

Ons lichaam verandert bij het ouder worden maar verandert ons brein ook ? En zo ja, welke consequenties hebben deze veranderingen op onze oudere populatie? En we kijken nog verder: wat gebeurt er bijvoorbeeld bij progressieve aandoeningen van dit brein zoals een Fronto-temporale dementie, Alzheimer-dementie, Lewy-Body dementie of.....en dit op zowel jonge als oudere leeftijd? Of wat is er aan de hand bij een delier?

Welke invloed hebben deze toestandsbeelden op het leven van je zorgontvanger en in het contact met anderen? Hoe beleven zij de wereld? En op welke manier kan jij in verbinding blijven of verbinding maken met deze mensen?

We gebruiken deze dag o.a. onze eerste VR-bril dementie als inlevingstool.

Spreker: Els Miechielsen is experte dementie en werkzaam in Vormingscentrum Hivset en HBO5 Verpleegkunde Hivset. Zij ontwikkelde de VR-belevingen.

di. 3 **Gerontopsychiatrie**

mrt. Docenten: Wim Embrechts

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

In deze sessie zoomen we in op wat maakt dat ggz bij ouderen toch een aangepaste aanpak vereist.

Datum**Titel**

di. 3 **Depressie bij ouderen**

mrt. Docenten: Luc Van de Ven

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Depressie bij ouderen.

Depressie is, na dementie, wellicht de meest voorkomende psychische problematiek bij senioren. De kernsymptomen van depressie zijn op elke leeftijd hetzelfde: een gebrek aan 'goesting' gekoppeld aan een ontstemming in negatieve zin. Maar bij ouderen kan een depressie zich wel eens anders presenteren, bijvoorbeeld verscholen achter lichamelijke klachten. Daarnaast is het zelfdodingsgevaar het grootst bij mannen ouder dan 75 jaar.

De begeleiding van deze patiënten vraagt onze speciale aandacht. De algemene richtsnoer is: 'Maximale benadering met behoud van afstand'.

Luc Van de Ven is als klinisch ouderenpsycholoog verbonden aan het Universitair Psychiatrisch Centrum van de KULeuven, campus Gasthuisberg. Vandaag bestaat zijn activiteit in het psychotherapeutisch begeleiden van senioren met psychische problemen en hun familie. Over ouder worden en de ouderenzorg schreef hij verschillende boeken, waaronder: Lies Van Assche & Luc Van de Ven (2024) *Gevecht in de echt. Over het wel en wee van partnerrelaties in de tweede levenshelft*. Hij is ook hoofdredacteur van 'Senior. Tijdschrift voor kwaliteitsvolle ouderenzorg'.

di. 17 **Verbindende communicatie**

mrt. Docenten: Nathalie Jochems

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

In deze sessie leren we over verbindende communicatie, een methode om effectief te communiceren en verbinding te creëren met anderen. Het helpt om conflicten op te lossen en sterke relaties op te bouwen.

Datum**Titel****di. 31 Psychosespectrumstoornissen**

mrt. Docenten: Joke De Bock

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens deze vorming overdenk je het concept gemeenschappelijke realiteit.

Wat betekent het om in een gemeenschappelijke realiteit te leven of om hierbuiten te vallen? Wanneer wordt 'buiten de realiteit vallen' ziekmakend, en wanneer niet? Je staat stil bij verschillende uitingen van psychotische symptomen en ziektebeelden waarbij zich psychotische symptomen kunnen voordoen (acuut en chronisch over verschillende levensfasen heen)..

Welke invloed heeft een psychose op de zorgontvanger en in contact met anderen? Op welke manier kan jij verbinding maken met een zorgontvanger die aan een acute en chronische vorm van psychose lijdt?

In de namiddag kijken we naar actuele casussen waar je persoonlijk in je werkveld mee geconfronteerd wordt. Je ontwikkelt een taal om zaken waartegen je aanloopt te benoemen, leert kijken vanuit verschillende perspectieven en maakt kennis met verschillende werkvormen om een casus te benaderen en hiermee praktisch aan de slag te kunnen. Doel is leren kijken vanuit verschillende perspectieven, een taal ontwikkelen om zaken waartegen je aanloopt te benoemen en kennismaken met verschillende werkvormen, afgestemd op de casus, om hiermee praktisch aan de slag te kunnen.

di. 31 Intervisie/casuïstiek

mrt. Docenten: Wim Embrechts

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Samen spreken en denken over actuele casussen waar je persoonlijk in je werkveld mee geconfronteerd wordt.

Je ontwikkelt een taal om zaken waartegen je aanloopt te benoemen, leert kijken vanuit verschillende perspectieven en maakt kennis met verschillende werkvormen om een casus te benaderen en hiermee praktisch aan de slag te kunnen.

Doel is leren kijken vanuit verschillende perspectieven, een taal ontwikkelen om zaken waartegen je aanloopt te benoemen en kennismaken met verschillende werkvormen, afgestemd op de casus, om hiermee praktisch aan de slag te kunnen.

di. 21 Verbindende communicatie deel 2

apr. Docenten: Nathalie Jochems

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

In deze sessie gaan we verder waar we vorige keer zijn gestopt. We verdiepen ons verder in het verbindend communiceren.

Datum**Titel**

di. 5 **Dementie uitgespit**

mei Docenten: Els Miechielsen

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Tijdens deze dag gaan we dieper in op het omgaan met mensen met dementie.

In de voormiddag werken we rond het concept 'signaalgedrag'. Het wordt een zoektocht naar noden en behoeften, persoonlijkheid en levensverhalen van de persoon met dementie. En ook richten we onze aandacht op de omgeving waarin de persoon zich bevindt: andere bewoners, hulpverleners, fysieke omgeving..... want al die verschillende elementen kunnen een oorzaak zijn van het 'andere' gedrag dat een persoon met dementie mogelijks stelt. Ze willen ons met hun gedrag immers iets vertellen , een signaal geven want verbaal lukt het hen vaak niet meer.

In de namiddag verdiepen we naar het concept 'agressie'. Waar komt die verbale maar soms ook lichamelijke agressie bij mensen met dementie toch vandaan? Als zorgverlener bots je hier wel eens op; je doet je uiterste best om de zorg die je bewoner/cliënt nodig heeft, goed te laten verlopen ...en toch bots je soms op weerspanning tot zelfs agressief gedrag.

Inzicht in mogelijke oorzaken en het crisisontwikkelingsmodel geven je handvaten om hier preventief aan te werken.

Onze tweede VR-beleving rond agressie wordt tijdens deze sessie als extra ondersteuning ingezet!

Spreker van de dag is Els Miechielsen: experte dementie en een enthousiaste, gedreven, praktijkgerichte, no nonsense lesgever werkzaam in Vormingscentrum Hivset

Datum**Titel**

di. 19 mei 08:30 - 16:30 **Omgaan met context en familie en intervisie/casuïstiek**
Docenten: Els Miechielsen
Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept samenleving en dierbaren.

Wie reken je tot de zorgcontext van je zorgontvanger en welke rol neem jij hier zelf als hulpverlener in op?

Welke impact heeft psychisch lijden op de context en welke invloed heeft de context op je zorgontvanger?

Hoe leg je constructieve verbinding met de context van je zorgontvanger i.f.v. goede zorg. Hoe ga je om met grenzen, verantwoordelijkheden, beroepsgeheim, betrokken minderjarigen, ...?

Context over verschillende levensfasen heen en wat bij veroudering en wegvallen van dierbaren?

In de namiddag gaan we samen spreken en denken over actuele casussen waar je persoonlijk in je werkveld mee geconfronteerd wordt.

Je ontwikkelt een taal om zaken waartegen je aanloopt te benoemen, leert kijken vanuit verschillende perspectieven en maakt kennis met verschillende werkvormen om een casus te benaderen en hiermee praktisch aan de slag te kunnen.

Doel is leren kijken vanuit verschillende perspectieven, een taal ontwikkelen om zaken waartegen je aanloopt te benoemen en kennismaken met verschillende werkvormen, afgestemd op de casus, om hiermee praktisch aan de slag te kunnen.

Datum**Titel**

ma. 1 **Islamic counseling**

jun. Docenten: Sofian El Bouazati

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Let op! Dit is een maandag in plaats van een dinsdag.

In een steeds diverser zorglandschap is het essentieel om oog te hebben voor de religieuze en culturele achtergrond van cliënten, ook van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Tijdens deze vorming leer je hoe Islamic counseling handvatten biedt voor zorgprofessionals die in contact komen met moslimpatiënten. We verkennen hoe geloof een bron van kracht, betekenis en herstel kan zijn, en hoe je als hulpverlener hier respectvol en effectief op kunt inspelen.

Deze vorming biedt inzichten in islamitische waarden, spirituele begeleiding en de rol van geloof in het welzijn van cliënten. Ontwikkel je competenties in divers-sensitieve zorg en draag bij aan een inclusieve, warme en begripvolle hulpverlening.

Spreker: Sofian El Bouazati is verbonden als docent aan de opleiding Toegepaste Psychologie binnen de Thomas More hogeschool. Hij werkt daarnaast als systeemtherapeut binnen zijn praktijk Al Miezaan, waar hij voornamelijk gezinnen en individuen met een islamitische achtergrond begeleidt.

In 2014 volgde hij een opleiding Islamic Counseling te Londen (Stephen Maynard & Associates) en sindsdien combineert hij in zijn praktijk dit kader met een systemische visie. Hij is dan ook de eerste Islamic Counselor in Vlaanderen die vanuit zijn therapeutische rol extra aandacht heeft voor spirituele/religieuze dimensies. Sofian geeft sinds 2016 vormingen binnen de reguliere geestelijke gezondheidszorg rond dit soort thema's en biedt ook supervisie aan.

di. 16

Psychosespectrumstoornissen deel 2

jun. Docenten: Joke De Bock

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

di. 16 **Seksualiteit en intimiteit in het zorglandschap**

jun. Docenten: Joke De Bock

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

In het residentieële zorglandsschap is seksualiteit en intimiteit een thema dat nog al te vaak wordt vermeden of verboden. Hoe kunnen we als zorgverleners meer openheid creëren over dit gevoelige thema?

Datum**Titel**

di. 8 **Verslaving**

sep. Docenten: Ines Van Hoof

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept verslaving.

Je overdenkt de invloed en impact van onze maatschappij op verslavend gedrag en vica versa. Je staat stil bij de dunne lijn tussen 'gezondheid en ziekte'. Wanneer wordt middelengebruik problematisch en wat betekent dit dan voor de zorgontvanger en diens omgeving?

Hoe ontwikkelt verslaving zich doorheen het leven, welke mechanismen gaan erachter schuil, hoe bepalen deze het gedrag en wat is de impact hiervan op de verbinding met anderen?

Hoe ga je om met mensen die verslaafd zijn, middelen(mis)gebruiken, hervallen, een andere kijk hebben op hun problematiek dat jijzelf, ...

(Er wordt niet ingezet op productinformatie maar wel getoond op welke manier deze het best bekomen kan worden = drugs wiel van VAD).

di. 8 **Korsakov**

sep. Docenten: Ines Van Hoof

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Een heel specifiek ziektebeeld dat vaak geassocieerd wordt met alcohol en beschouwd wordt als chronisch en niet behandelbaar.

Het doel van deze les is Korsakov beter te begrijpen, een aantal misverstanden breder te kaderen en aangrijpingspunten te geven om ermee aan de slag te gaan in de praktijk.

di. 15 **Stemmingsstoornissen**

sep. Docenten: Joke De Bock

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept stemming. Je overdenkt wat het betekent om 'afgestemd' te zijn op je omgeving en wat de gevolgen zijn wanneer deze afgestemdheid verstoord raakt.

Op welke manier kan een stemming verstoord zijn (manie, depressie en bipolaire stoornis) en welk gevolg heeft dit voor de zorgontvanger en in zijn contact met anderen?

Waar ligt de grens tussen rouwen over een geleefd leven en depressie? Is het de oudere die ziek wordt of de omgeving die ziek is (in de manier van omgaan met lijden bij ouderen)?

Op welke manier kan jij verbinding maken met een over-, (manische) of onder-gestemde (depressie) zorgontvanger.

Datum**Titel**

di. 15 **Suïcidaliteit**

sep. Docenten: Joke De Bock

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept Suïcidaliteit. Je overdenkt de impact van onze huidige samenleving, de verschillende fasen in een suïcidaal proces, verschillende vormen van suïcidaliteit en de impact van suïcidaal gedrag op zorgontvanger en diens omgeving. Hiernaast sta je uitgebreid stil bij verschillende manieren om verbinding te houden of leggen (doorvraag gesprek) met mensen die acuut, subacuut of chronisch suïcidale gedachten hebben, suïcidaal gedrag vertonen of een verhoogd risico hebben om in een suïcidaal proces te belanden.

di. 29 **Landen in een team: inspireren, motiveren en omgaan met weerstand**

sep. Docenten: Nathalie Jochems

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Dit is de laatste sessie in het verbindend communiceren.

di. 13 **Angststoornissen, OCD en hoarding**

okt. Docenten: Tom Staes

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept angst.

Je overdenkt de functie van angst en welke invloed dit op ons dagdagelijks leven in de huidige samenleving heeft.

Je staat stil bij de dunne lijn tussen gezondheid en ziekte. Wanneer wordt angst een stoornis en hoe ziet dit er dan uit (verschillende angststoornissen + verzamelgedrag)?

Hoe gedraagt angst zich in de verschillende levensfasen (toename van angst bij ouderen?)

Welke invloed heeft een angststoornis / dwangneurose op het leven van je zorgontvanger en in het contact met anderen?

Op welke manier kan jij verbinding maken met een angstige zorgontvanger en mensen die lijden aan een angststoornis, dwangneurose en verzamelgedrag

Spreker is Tom Staes: coördinator Mobiel Crisisteam Het Veer -Bethanië

Datum**Titel**

di. 13 **Trauma**

okt. Docenten: Tom Staes

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept ervaring: Je staat stil bij de verschillende manieren waarop ervaringen door een mens 'verwerkt' kunnen worden en wat de impact is van een ervaring die slechts gedeeltelijk of nog niet verwerkt is.

Hoe gaan wij als samenleving om met trauma?

Waarom wordt de ene persoon wel en de andere niet getraumatiseerd door eenzelfde ervaring?

Gedraagt trauma zich hetzelfde over verschillende levensfasen heen? Wat met oud trauma of trauma bij ouderen?

Hoe blijf je op een gezonde manier in verbinding met mensen die te kampen hebben met een onverwerkt trauma?

Spreker is Tom Staes: coördinator van het Mobiel Crisissteam Het Veer- Bethanië

di. 27 **ASS en mentale beperking**

okt. Docenten: Vicky Danckers

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Deze dag wordt gewerkt rond het omgaan met mensen met een dubbel diagnose meer bepaald ASS (autismespectrumstoornis) en verstandelijke beperking.

Spreker is Vicky Danckers. Zij is pedagoge van opleiding en heeft een jarenlange ervaring met deze doelgroep. Zij kan je op een enthousiaste, laagdrempelige en to the point manier meenemen in haar verhaal.

di. 10 **Persoonlijkheidsstoornissen**

nov. Docenten: Ines Van Hoof

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Tijdens deze vorming sta je stil bij de concepten persoonlijkheid. Je overdenkt wat het betekent om (on)gezonder gehecht te zijn en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn in contact met anderen.

Op welke manieren kan een persoonlijkheid verstoord raken en wat zijn de gevolgen hiervan op de zorgontvanger en diens omgeving?

Waar ligt de grens tussen afstand en nabijheid en hoe ontwikkelt een persoonlijkheid zich verder in een volwassen leven?

Op welke manier kan jij verbinding maken met een zorgontvanger die lijdt aan een verstoorde persoonlijkheid of een hechtingsproblematiek?

di. 10

Intervisie

nov. Docenten: Ines Van Hoof

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Datum**Titel**di. 24 **Psychofarmaca**

nov. Docenten: Anne-Marie Borghs

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

Psychofarmaca in ruime zin (alle medicatie die gebruikt wordt binnen de GGZ) worden veel voorgeschreven, maar anderzijds ook vaak met de vinger gewezen.

In deze les overlopen we de verschillende stoffen, hun werking en ook hun bijwerkingen want deze kunnen wel degelijk een grote impact hebben.

di. 24 **Darm-breinconnectie: psychofarmaca in de praktijk**

nov. Docenten: Tom Vermeulen

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Onze darmen worden meer en meer erkend als ons tweede brein.

In het eerste deel van deze sessie staan we stil bij de mechanismen waardoor de darmen en darmflora invloed uitoefenen het mentaal welbevinden.

Ook kijken we naar manieren om ermee aan de slag te gaan door mogelijkheden op vlak van voeding, suppletie en leefstijl.

In een tweede deel werken we verdiepend rond psychofarmaca-gebruik bij ouderen.

Spreker is Dr. Tom Vermeulen: Dr. medische wetenschappen, verpleegkundig specialist ouderenpsychiatrie, verwoed voorvechter van terugdrijven psychofarmaca gebruik bij ouderen, drijvende kracht PKOKC

di. 8 **Ethiek met de CURA-methode**

dec. Docenten: Geert Froyen

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

12:15

In deze sessie leer je gestructureerd stilstaan bij 'lastige situaties' die morele vragen of twijfel oproepen. De CURA-methode kan gebruikt worden op het moment dat je een situatie als lastig ervaart, maar ook om terug te kijken op een situatie die al heeft plaatsgevonden.

di. 8 **Grensoverschrijdend gedrag**

dec. Docenten: Michiel Vos

13:00 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Tijdens deze vorming sta je stil bij het concept grenzen.

Je overdenkt de functie van grenzen en welke impact grensoverschrijdend gedrag op korte en lange termijn heeft op jezelf, anderen en de samenleving.

Wanneer spreek je van grensoverschrijding? Hoe zien verschillende soorten grenzen eruit en waar ligt jouw grens?

Hoe kan jij op een krachtige en authentieke manier je grenzen neerzetten zonder verbinding met de andere te verliezen?

Datum**Titel**

di. 15 **Voorstelling afstudeerproject**

dec. Docenten: Joke De Bock

08:30 - Locatie: Campus Turnhout Herentalsstraat 70, 2300 Turnhout

16:30

Elke cursist krijgt 20 minuten spreektijd om zijn traject en project voor te stellen aan de groep. Op welke manier ging jij aan de slag met de aangeboden leerstof op je werkvloer? Op welke manier zette jij jezelf neer als referentiepersoon (project) en wat zijn je toekomstplannen hierin?